

Úřad práce v Pardubicích

Analýza vývoje na trhu práce Pardubického kraje za rok 2010

březen 2011

**Ing. Petr Klimpl
ředitel úřadu práce**

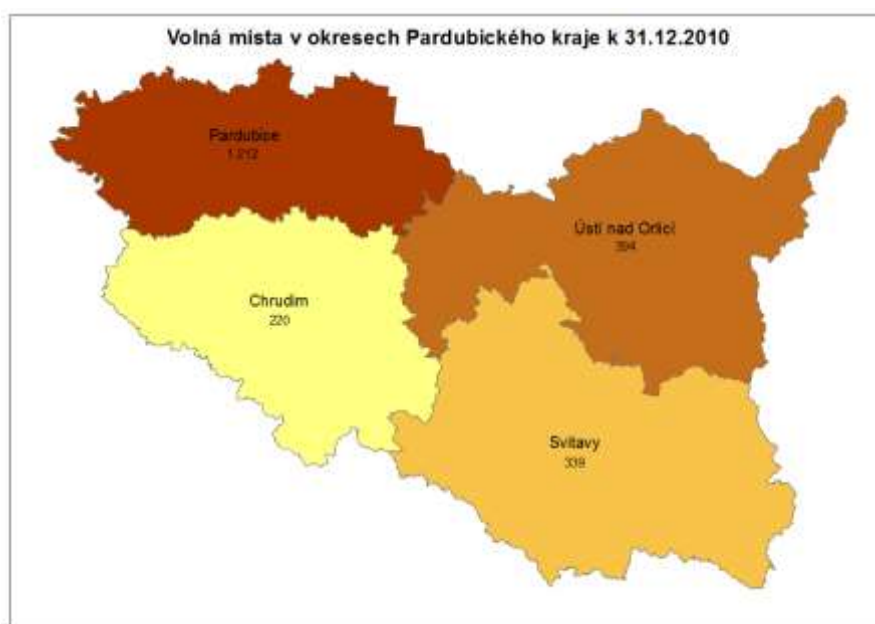
Obsah:	Strana
I. CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE	4
I.1 Úvod – specifikace kraje, základní informace + mapka	4
I.2 Ekonomická, sociální a demografická situace	5
I.3 Silné stránky kraje	5
I.4 Slabé stránky kraje	6
II. ZAMĚSTNANOST	6
II.1 Celková zaměstnanost	6
II.2 Zaměstnanost u nejvýznamnějších zaměstnavatelů a u zaměstnavatelů, kteří zaznamenali nejvýraznější personální pohyb (nárůst, úbytek), včetně mezinárodních a zahraničních společností	7
II.3 Volná pracovní místa	29
III. NEZAMĚSTNANOST	30
III.1 Vývoj nezaměstnanosti	30
III.2 Absolventi škol a mladiství	31
III.3 Osoby se ZP	32
III.4 Situace dalších problémových skupin na TP	33
III.5 Ohrožené mikroregiony v kraji	33
III.6 Mapa kraje – míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2010 rozčleněná na okresy	77
IV. CIZINCI NA TRHU PRÁCE	78
V. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	79
V.1 Komentář k realizaci jednotlivých nástrojů APZ	79
V.2 Rekvalifikace	80
V.3 Zkušenosti s realizovanými projekty ESF	81
V.4 Opatření související s hospodářskou krizí	83
VI. PROGNÓZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ	84
VI.1 Předpokládaný vývoj trhu práce v kraji, včetně celorepublikových a místních faktorů, které ho ovlivňují	84
VI.2 Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti	85
VII. DOPORUČENÍ	85

I. CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE

I.1 Úvod - specifikace kraje, základní informace + mapka

Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel

	31.12.2009
počet obyvatel celkem	516 329
z toho ženy	261 784
z toho věková kategorie: 0 - 14 let	75 260
15 - 64 let	361 150

I.2 Ekonomická, sociální a demografická situace

Pardubický kraj má rozlohu 4 519 km² a na jeho území žije více než půl milionu obyvatel. Sídlním městem kraje je statutární město Pardubice. Kraj sousedí na severu s krajem Královéhradeckým, na východě s krajem Olomouckým, na jihu s krajem Jihomoravským a krajem Vysočina a na západě s krajem Středočeským. Spolu s Královéhradeckým a Libereckým krajem tvoří Pardubický kraj region na úrovni NUTS 2 – Severovýchod. Část severovýchodní hranice kraje je zároveň i státní česko-polskou hranicí. Východ kraje je ohraničen jižní částí Orlických hor, horským masívem Králického Sněžníku a nejzápadnějšími svahy Hrubého Jeseníku. Jih a jihovýchod kraje je lemován oblastmi Žďárských vrchů a Železných hor, střed a západ kraje je tvořen řekou Labe a Polabskou nížinou. Pardubický kraj složený ze čtyř okresů - Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí, má celkem 451 obcí, 36 měst a 9 městysů.

Pardubický kraj lze charakterizovat jako průmyslově-zemědělský. V kraji se koncentruje průmysl, ale i komerční a veřejné služby. Průmyslová výroba má pestrou strukturu. - nejsilnější je strojírenství, dále pak průmysl elektrotechnický a stavebnictví. Významný je ale i zemědělský sektor - téměř na polovině území kraje se rozkládá Polabská nížina, která patří k vysoce produktivním zemědělským oblastem. Z celkové rozlohy kraje zaujímá zemědělská půda 60,4 %, lesy 29,5 % a vodní plochy 1,35 %. Ekonomickou prosperitu výrazně ovlivňuje to, že region protíná evropský železniční rychlostní koridor s důležitými křižovatkami Pardubice a Česká Třebová. Využit lze i vodní a leteckou dopravu.

V oblasti lidských zdrojů jsou pro Pardubický kraj charakteristické dobré rozložení a vzdělanostní struktury obyvatelstva, vyšší míra zaměstnatelnosti obyvatelstva ve srovnání s některými jinými kraji, kvalitní síť předškolního školství, základních a středních škol, včetně odborných. Značný význam má i existence Univerzity Pardubice s humanitními, ekonomickými i technickými obory.

Problémy lze spatřovat v dlouhodobém nedostatku kvalifikovaných pracovníků pro některá specifická povolání, v nedostatku stabilizovaných zaměstnavatelů v některých mikroregionech, ve výrazně vyšší nezaměstnanosti v některých, zejména periferních regionech, v nedostatku bytů.

Odpovídající úroveň lidských zdrojů je základním předpokladem pro realizaci nezbytných změn v ekonomice. Je tedy nutné nejenom zajistit odpovídající přípravu nových pracovníků v systému počátečního vzdělávání, ale také i širokou a kvalitní nabídku dalšího vzdělávání pro dospělou populaci. Vzhledem k neustále měnícímu se ekonomickému prostředí je rovněž nezbytné zvyšovat flexibilitu a přizpůsobivost pracovníků, rozvíjet jejich odpovědnost, iniciativu a tvořivost.

I.3 Silné stránky kraje

- Atraktivita pro zahraniční investory (zejména okres Pardubice a Svitavy).
- Stabilní a diverzifikovaná průmyslová základna.
- Proexportní orientace kraje (nejnižší pokles exportu mezi kraji ČR v důsledku ekonomické krize).
- Volné rozvojové plochy pro podnikání.
- Stálý růst počtu právnických osob.

- Napojení na mezinárodní železniční koridory.
- Dynamicky se rozvíjející integrovaný dopravní systém do celého kraje.
- Rychlý rozvoj informačních a komunikačních technologií.
- Rychle rostoucí síť cyklotras a hlavně cyklostezek, které představují u městských sídel i bezpečnou alternativu dopravy do práce.
- Existence stále se rozvíjejícího veřejného letiště Pardubice s mezinárodním statutem
- Výhodná geografická poloha v centrální části ČR.
- Celkově rostoucí počet obyvatel kraje (v důsledku přirozeného přírůstku i migrace).
- Dynamicky se rozvíjející Univerzita Pardubice.
- Míra nezaměstnanosti kopíruje průměrné hodnoty ČR.
- Kvalitní životní prostředí celého kraje bez rozsáhlejších problémových lokalit.
- Nízká míra kriminality v kraji (3. nejnižší mezi kraji v ČR).
- Aktuální Zásady územního rozvoje Pardubického kraje (2010).

I.4 Slabé stránky kraje

- Nerovnoměrné rozložení ekonomických aktivit.
- Relativně nízká podnikatelská aktivita.
- Malá nabídka atraktivit cestovního ruchu národního a mezinárodního významu.
- Nízký počet návštěvníků kraje a využití ubytovacích kapacit.
- Chybí pátevní silniční infrastruktura vyššího řádu (dálnice a rychlostní silnice).
- Dočasný pokles výkonů letiště Pardubice.
- Nízké využití nabídky průmyslových zón.
- Absence hojně navštěvovaných kulturních památek celorepublikového významu.
- V některých územích špatná kvalita dopravní infrastruktury i nedostatečná obslužnost.
- Nerovnoměrné rozmístění zdravotnických a sociálních zařízení a služeb.
- Nedořešené sanace v řadě lokalit starých ekologických zátěží (brownfields).
- Nízký podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci s koncovou ČOV.
- Čtvrtá nejnižší úroveň mezd v ČR.

II. ZAMĚSTNANOST

II.1 Celková zaměstnanost

Vývoj počtu zaměstnavatelů

Zaměstnavatelé	stav k	
	31.12.2009	31.12.2010
celkový počet zaměstnavatelů	11 089	11 076

Vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ

Zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31.12.2009	31.12.2010
zaměstnanci u firem všech velikostních kategorií	186 331	188 207
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	38 626	39 282
celková zaměstnanost (zaměstnanost u firem všech velikostních kategorií + OSVČ)	224 957	227 489

V průběhu roku 2010 klesl počet zaměstnavatelů v kraji o 13 organizací (o 0,1 %). Nejvíce zaměstnavatelů působilo v okrese Pardubice (36,6 %), dále v okrese Ústí nad Orlicí (25,1 %), Chrudimí (19,9 %) a Svitavách (18,4 %).

Celkový počet zaměstnanců a OSVČ v průběhu roku 2010 stoupl vlivem růstu počtu zaměstnanců u firem a OSVČ o 1,1 %.

II.3 Volná pracovní místa

Počet volných pracovních míst se v roce 2010 pohyboval v průměru na 2296 místech měsíčně (mezi 1459 v únoru až 2730 v srpnu). Nejvíce volných míst nabízeli zaměstnavatelé v okrese Pardubice, nejméně v okrese Chrudim.

Vývoj a struktura volných pracovních míst

Struktura VM dle kategorií	31.12.2009	31.12.2010
pracovní místa – celkem:	1813	2165
- pro dělníky	1153	1296
- pro THP	660	869
- pro občany se ZP	123	193
- pro absolventy a mladistvé	292	551

V porovnání s rokem 2009 se počet volných míst v roce 2010 zvýšil ve všech kategoriích.

Počet hlášených volných míst podle požadavku na vzdělání

ISCED97	31.12.2009			31.12.2010		
	uchazeči	volná místa	uchaz./1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./1 místo
bez vzdělání a neúplné základní	83	182	0,5	91	0	0
základní vzdělání	6 514	555	11,7	6 493	510	12,7
nižší střední vzdělání	25	18	1,4	15	24	0,6
nižší střední odborné	872	5	174,4	839	3	279,7
střední odborné s výuč. listem	12 096	494	24,5	12 423	955	13,0
stř. nebo stř. odb. bez mat. i výuč. listu	204	2	102,0	184	9	20,4
ÚSV	574	45	12,8	624	67	9,3
ÚSO s vyučením i maturitou	1 241	63	19,7	1 206	100	12,1
ÚSO s maturitou (bez	3 991	296	13,5	4159	308	13,5

vyučení)						
vyšší odborné vzdělání	229	32	7,2	229	38	6,0
bakalářské	214	8	26,8	222	7	31,7
vysokoškolské	746	113	6,6	836	144	5,8
doktorské	28	0	0	38	0	0
celkem	26 817	1 813	14,8	27 359	2 165	12,6

Nejvíce pracovních míst tvořila místa s kvalifikací střední odborné s výučním listem – 44,1 % k 31. 12. 2010. Největší zájem měli zaměstnavatelé z odvětví zpracovatelského průmyslu, obchodu a služeb.

Druhou nejčetnější skupinou byla volná místa pro kvalifikaci základní vzdělání – 23,6 %. Zájem projevovali zaměstnavatelé z odvětví zpracovatelského průmyslu, obchodu, služeb a stavebnictví.

Počet volných míst pro kvalifikaci ÚSO s maturitou (bez vyučení) tvořil 14,2 %. Zájem měli zaměstnavatelé z terciální sféry a zpracovatelského průmyslu.

Vysokoškolská kvalifikace představovala 6,6 % volných míst. Zájem projevovali zaměstnavatelé, i když místy sporadicky, ve všech odvětvích.

Struktura volných pracovních míst dle KZAM

KZAM	stav k			
	31.12.2009		31.12.2010	
		%		%
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	69	3,8	94	4,3
tř. 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci	142	7,8	201	9,3
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	349	19,2	508	23,5
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	85	4,7	91	4,2
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	153	8,4	264	12,2
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech	15	0,8	12	0,6
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	336	18,5	416	19,2
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	515	28,4	417	19,3
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	149	8,2	162	7,5
celkem	1 813	100	2 165	100

Nejvíce volných míst bylo ve třídách 3, 7, 8 a 5. Počet volných míst vzrostl ve všech třídách oproti roku 2009 s výjimkou třídy 6 a 8, kde došlo k poklesu.

III. NEZAMĚŠTNANOST

III.1 Vývoj nezaměstnanosti

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	26 817	27 359	12 479	12 226
z toho dosažitelní	26 446	26 815	12 221	11 896
volná pracovní místa	1 813	2 165	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	14,8	12,6	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	10 610	10 329	4 402	3 797
míra nezaměstnanosti (v %)	9,6	9,9	13,6	10,3

Kraj v roce 2010 charakterizoval růst počtu uchazečů o zaměstnání o 2 %, růst počtu volných pracovních míst o 19,4 % a růst míry nezaměstnanosti o 0,3 procentního bodu. Průměrnou hodnotou míry nezaměstnanosti 9,1 % byl Pardubický kraj po celý rok 2010 kolem celostátního průměru 9,0 %. Nejvyšší míru nezaměstnanosti v průměru za rok zaznamenal okres Svitavy 11,6 %, dále okres Ústí nad Orlicí 9,9 %, okres Chrudim 9,8 % a nejmenší míru nezaměstnanosti měl okres Pardubice 6,7 %.

Faktory příznivě ovlivňující nezaměstnanost v Pardubickém kraji:

- značná diverzifikace odvětví v regionu
- výrazný podíl průmyslu na vytvářeném HDP
- tradice v odvětví elektrotechniky, strojírenství
- příznivý dopravní transfer
- rozvinutá síť škol
- rozvinutá infrastruktura a rozvoj průmyslových zón
- sezónní zaměstnání v zemědělství, stavebnictví a službách
- aktivní politika zaměstnanosti úřadu práce

Faktory nepříznivě ovlivňující nezaměstnanost v Pardubickém kraji:

- finanční a hospodářská krize
- úbytek zakázek ve výrobní sféře
- obtížnější přístup zaměstnavatelů k úvěrům od komerčních bank
- bankrotы zaměstnavatelů
- obtížná dostupnost okrajových částí kraje
- nerovnoměrné rozložení podnikatelského zázemí

III.2 Absolventi škol a mladiství

Vývoj počtu evidovaných absolventů škol a mladistvých podle stupně vzdělání

ISCED97	stav k			
	celkem		ženy	
	30.9.2009	30.9.2010	30.9.2009	30.9.2010
bez vzdělání a neplné základní	16	14	9	7
základní vzdělání	200	194	102	115
nižší střední vzdělání	1	2	0	1

nižší střední odborné	166	141	88	69
střední odborné s výuč. listem	665	529	236	201
stř. nebo stř. odb. bez mat. i výuč. listu	2	0	2	0
ÚSV	36	40	23	23
ÚSO s vyučením i maturitou	289	240	119	101
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	462	464	274	269
vyšší odborné vzdělání	116	93	77	55
bakalářské vzdělání	96	113	64	78
vysokoškolské vzdělání	184	192	104	124
doktorské	5	4	2	2
celkem	2 238	2 026	1 100	1 045

V průběhu roku 2010 se v kraji snížil počet absolventů škol a mladistvých v evidenci úřadů práce o 9,5 %. Absolventi a mladiství tvořili 8,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Počet absolventů a mladistvých se snížil ve všech okresech kraje. Přes celkový pokles počtu absolventů a mladistvých došlo v roce 2010 v porovnání s rokem 2009 ke zvýšení počtu absolventů se vzděláním ÚSV, ÚSO s maturitou (bez vyučení), bakalářské a vysokoškolské vzdělání.

Hlavním důvodem evidence absolventů a mladistvých byla chybějící praxe nebo nevhodná kvalifikace. Situaci dále zhoršoval rozpor mezi nabídkou a poptávkou jak po stránce odbornosti, tak i specializace a to ve všech okresech kraje.

Ženy tvořily 51,6 % ze všech absolventů a mladistvých, nejvíce (25,7 %) z nich mělo ÚSO s maturitou (bez vyučení).

Nejlépe se umísťovali na trhu práce absolventi, kteří aktivně a odpovědně hledali práci, využívali informační a poradenský servis úřadu práce a chtěli se uplatnit. U těchto absolventů nebyl rozhodující stupeň kvalifikace a druh oboru studia. Jednalo se převážně o absolventy s ekonomickým zaměřením, technické obory a zdravotní sestry.

Naopak k obtížně umísitelným patřili mladiství do 18 let věku se základním vzděláním, kteří neměli zájem pracovat, dále absolventi VŠ a ÚSO s úzkou specializací. Absolventi škol a mladiství se často evidují opakovaně v krátkých časových intervalech z různých důvodů (např. nevyplacená mzda zaměstnavatelem, nevyhovující pracovní prostředí, nemožnost uplatnit získané znalosti a dovednosti). Dlouhodobě zůstávají v evidenci mladiství a absolventi škol se zdravotním omezením a znevýhodněním, při problémech s dojížděním, záznamem v rejstříku trestů a z nedostatku zkrácených pracovních úvazků.

III.3 Osoby se ZP

Vývoj počtu uchazečů osob se zdravotním postižením

Osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010
osoby se ZP	4088	3996	2088	1982
podíl na celkovém počtu uchazečů	15,2	14,6	16,7	16,2
z toho: plně invalidní	12	1	2	1
částečně invalidní	3596	690	1805	328
os. zdravotně znevýhodněné	480	460	281	253

osoba invalidní – I. stupeň	0	1960	0	996
osoba invalidní – II. stupeň	0	871	0	403
osoba invalidní – III. stupeň	0	14	0	1

V roce 2010 došlo k poklesu absolutního počtu uchazečů se ZP v evidenci v kraji a ve všech okresech s výjimkou okresu Chrudim, kde došlo k růstu uchazečů se ZP.

Uchazeči této skupiny tvořili 14,6 % ze všech uchazečů v kraji. Nejvíce uchazečů se ZP bylo v okrese Ústí nad Orlicí (30,1 % ze všech uchazečů se ZP v kraji).

Počet uchazečů se ZP se v roce 2010 snížil o 2,2 %. Ženy tvořily 49,6 % osob se ZP v kraji.

Zdravotní postižení, převažující základní nebo střední odborné vzdělání, vyšší věk a nízký počet vhodných volných míst patří mezi hlavní příčiny evidence osob se ZP v kraji. Situace byla obdobná ve všech okresech kraje.

III.4 Situace dalších problémových skupin na TP

Uchazeči o zaměstnání starší 50 let

Hlavními příčinami jejich evidence byl věk v kombinaci s kvalifikací základní vzdělání nebo zdravotním postižením a nezájem zaměstnavatelů.

Uchazeči se základním vzděláním

K hlavním příčinám jejich evidence patřila sezónnost prací, nízké mzdy vzhledem k výši sociálních dávek, omezená dopravní obslužnost při vícesměnném provozu v některých lokalitách a kombinace se zdravotním postižením a vyšším věkem.

Uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní (nad 6 měsíců v evidenci ÚP)

Ve struktuře této skupiny byli nejčastěji zastoupeni uchazeči osoby se zdravotním postižením, věkové skupiny nad 50 let, osoby se základním vzděláním a středním odborným vzděláním s výučním listem.

III.5 Ohrožené mikroregiony v kraji

V Pardubickém kraji je celkem 21 mikroregionů.

Okres Chrudim: Chrudimsko, Hlinecko, Skutečsko, Třemošnicko, Heřmanoměstecko

Okres Pardubice: Holicko, Pardubicko, Přeloučsko

Okres Svitavy: Svitavsko, Moravskotřebovsko a Jevíčsko, Poličsko, Litomyšlsko

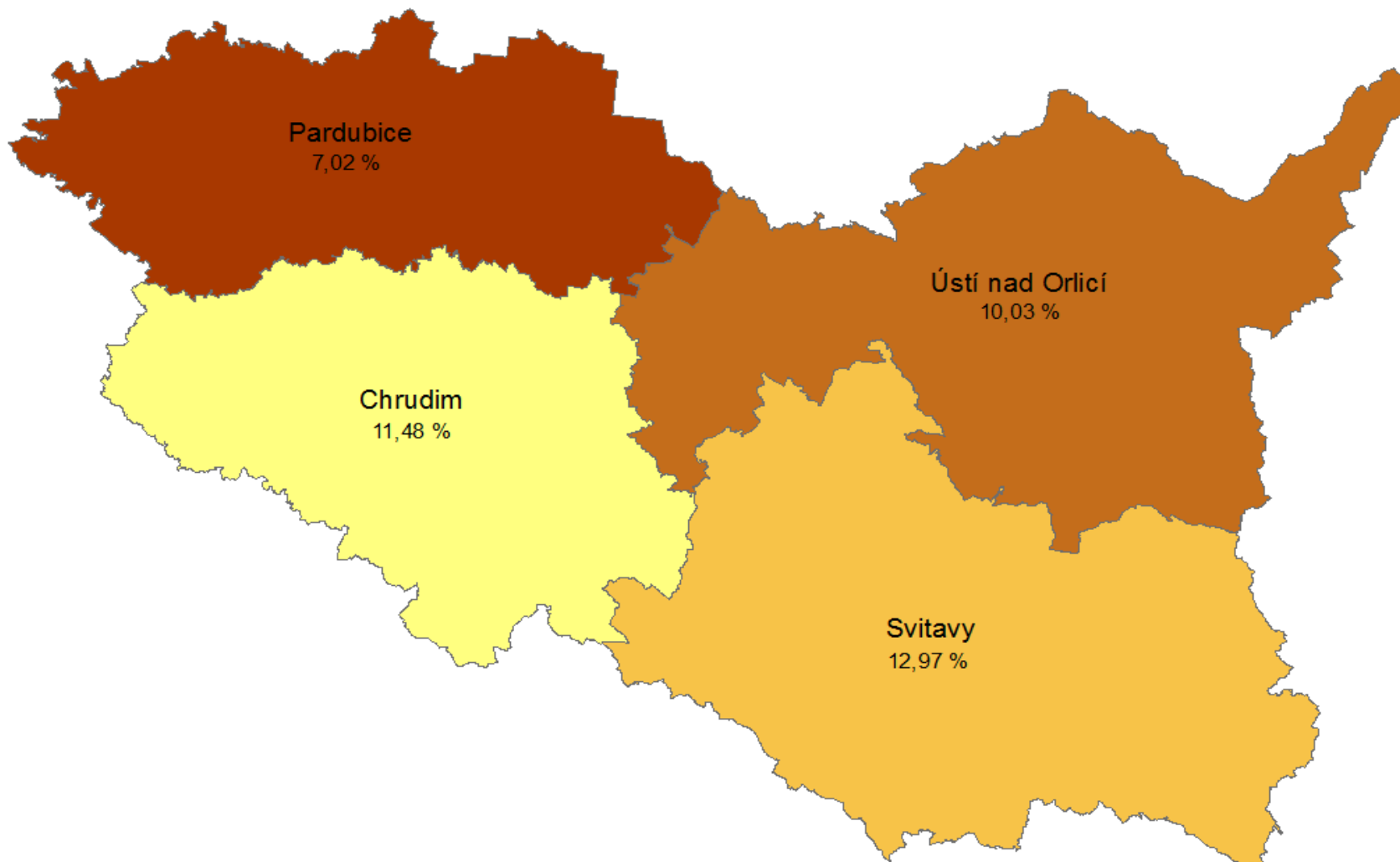
Okres Ústí n/Orlicí: Ústeckoorlicko, Českotřebovsko, Letohradsko, Jablonné nad Orlicí, Žamberecko, Choceňsko, Vysokomýtsko, Lanškrounsko, Králicko

V mikroregionech Pardubického kraje je největší koncentrace obyvatelstva (velký vliv mají historické spojitosti, určitá setrvačnost obyvatelstva, doprava atd.) v mikroregionech Pardubicko, Chrudimsko, Ústeckoorlicko a Českotřebovsko (nad 150 obyvatel/km²). Naopak nejmenší hustotu mají mikroregiony Moravskotřebovsko a Jevíčsko, Třemošnicko a Králicko (pod 70 obyvatel/km²).

Charakteristika mikroregionů k 31. 12. 2010

Název mikroregionu	počet obyvatel	EAO	počet uchazečů		MN v %	
			celkem	dosažitelní	z celk. počtu uch.	z dosaž. uchazečů
Holicko	17 145	8 445	752	718	8,9	8,5
Pardubicko	125 960	60 653	4 601	4 435	7,6	7,3
Přeloučsko	24 376	13 867	1 356	1 339	9,8	9,7
Chrudimsko	48317	24395	2837	2783	11,63	11,41
Hlinecko	22542	10687	1444	1430	13,51	13,38
Skutečsko	14013	6706	891	875	13,29	13,05
Třemošnicko	8668	4156	468	465	11,26	11,19
Heřmanoměstecko	9936	4827	566	556	11,73	11,52
Svitavsko	31012	16004	2386	2352	14,91	14,70
Moravskotřebovsko	26395	13822	2459	2445	17,80	17,69
Poličsko	19569	9460	926	913	9,79	9,65
Litomyšlsko	27581	13034	1274	1261	9,77	9,67
Vysokomýtsko	19 015	9 393	1 071	1060	11,4	11,3
Choceňsko	15 049	7 600	807	795	10,6	10,5
Ústeckoorlicko	20 113	10 424	1 151	1104	11,0	10,6
Českotřebovsko	20 101	10 528	1 442	1410	13,7	13,4
Lanškrounsko	21 861	11 151	1 060	1048	9,5	9,4
Letohradsko	12 572	6 039	465	456	7,7	7,6
Žamberecko	13 110	6 545	600	587	9,2	9,0
Jablonsko	6 191	3 036	227	219	7,5	7,2
Králicko	9 828	4 937	576	564	11,7	11,4

Míra nezaměstnanosti v okresech Pardubického kraje k 31.12.2010

IV. CIZINCI NA TRHU PRÁCE

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31.12.2009	31.12.2010
zaměstnaní s pracovním povolením	4442	3075
informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až p)	627	826
občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejska a Švýcarska	4060	4970

V průběhu roku 2010 došlo ke snížení počtu platných povolení pro cizí státní příslušníky o 30,8 %. V kraji bylo vydáno k 31. 12. 2010 celkem 3075 platných povolení, z toho nejvíce v okrese Pardubice (2239), dále v okrese Svitavy (302), v okrese Chrudim (337) a nejméně v okrese Ústí nad Orlicí (197). Ve všech okresech v kraji došlo ke snížení počtu povolení.

K 31. 12. 2010 bylo v kraji registrováno 4970 občanů EU, z toho nejvíce v okrese Pardubice (2976 osob), dále v okrese Ústí nad Orlicí (1444 osob), v okrese Chrudim (304 osob) a nejméně v okrese Svitavy (246 osob). Ve všech okresech v kraji došlo ke zvýšení počtu registrací občanů EU.

Okres Pardubice

Počet platných povolení k zaměstnání se od 31. 12. 2009 do 31. 12. 2010 snížil o 978. Tento pokles počtu platných povolení k zaměstnání byl způsoben opatřeními, která byla ze strany úřadů práce zavedena jako reakce na pokračující hospodářskou krizi, což vedlo k výraznému omezení příchodu nových cizinců z třetích zemí do ČR. Neméně významně se na poklesu počtu platných povolení projevil i přechod většího počtu cizinců z třetích zemí do činnosti jako OSVČ. Tyto vlivy se na druhé straně projeví v nárůstu počtu zaměstnávaných občanů EU/EHP a cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání a to celkem o 783 osob.

Okres Chrudim

V roce 2010 bylo vydáno 190 nových a 154 prodloužených pracovních povolení pro osoby s cizí státní příslušností. Platných povolení k zaměstnávání cizinců k 31. 12. 2010 bylo 336, z toho 202 dle § 89 – Plnění běžných úkolů pro družstvo nebo obchodní společnost. Hlavním důvodem vydání povolení bylo zabezpečení pracovníků v nedostatkových profesích, jako jsou šička, stavební dělník, zedník, zemědělský dělník. Zaměstnávání cizinců je důsledkem trvalého nedostatku českých pracovníků ve výše uvedených profesích.

Počet občanů EU/EHP a Švýcarska nebo jejich rodinných příslušníků, nebo cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání na území ČR (§ 87 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti) činil k 31. 12. 2010 celkem 304 osob. Evidujeme 1 cizince, který je držitelem zelené karty.

Okres Svitavy

Ke konci roku, tj. k 31. 12. 2010, v okrese Svitavy byli legálně zaměstnaní 302 cizinci s pracovním povolením (z toho 106 žen), a to převážně v dělnických profesích.

Převážná většina povolení k zaměstnání byla vystavena pro dělnické profese, například pomocný dělník v průmyslu – ve výrobě, stavební dělník, dělník v dřevovýrobě, v zemědělství, strojírenství atd. Pouze ve 3 případech se jednalo o vyšší kvalifikaci, a to o manažera, duchovního a učitele.

Na základě oznámení zaměstnavatele o ukončení pracovního poměru cizince před lhůtou uvedenou na rozhodnutí zanikla v roce 2010 platnost povolení ze zákona č. 435/2004 Sb., §100 odst.1, písm.b) pro 71 cizinců.

Ke konci minulého roku, tj. k 31. 12. 2010, v okrese Svitavy pracovalo a bylo zaměstnavateli zaregistrováno 246 občanů EU/EHP a Švýcarska, z toho 96 žen. Jsou zaměstnání zejména v dělnických profesích – ve stavebnictví, v živočišné a rostlinné výrobě, zahradnictví, ve strojírenství a v odborných profesích ve zdravotnictví.

Okres Ústí nad Orlicí

Úřad práce v Ústí nad Orlicí k 31. 12. 2010 evidoval 197 cizinců s platným povolením k zaměstnání, 264 cizinců s trvalým pobytem, 1444 občanů EU/EHP a Švýcarska a 1 cizince se zelenou kartou.

Největší podíl na celkové zaměstnanosti cizinců s povolením k zaměstnání mají občané Ukrajiny, Mongolska, Makedonie, Moldavska a Vietnamu. Za situace, kdy prakticky nejsou vydávána nová povolení k zaměstnání je pochopitelný průběžný pokles počtu platných povolení.

Převážná většina cizinců z třetích zemí je zaměstnána ve zpracovatelském průmyslu, především v textilním, elektrotechnickém, strojírenském a při výrobě pryžových a plastových výrobků. Mezi hlavní zaměstnavatele, kteří tyto cizince zaměstnávají patří Dietfurt, s.r.o., provozovna Orlice; Isolit-Bravo, spol. s r.o.; AVX Czech Republic, s.r.o. a MODEN družstvo, Hrušová. Mezi nejčastější profese patří obsluha tkacích strojů, obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z plastů, zpracovatelé textilu a montážní dělníci elektrických a elektronických přístrojů.

Občané EU/EHP a Švýcarska pak pracují zejména v průmyslu elektrotechnickém, strojírenském (včetně výroby dopravních prostředků), dřevozpracujícím a při výrobě pryžových a plastových výrobků. Zaměstnání jsou ve firmách AVX Czech Republic, s.r.o.; Isolit-Bravo, spol. s r.o.; FLEXCON, s.r.o.; Formplast Purkert CZ, s.r.o.; LESS & TIMBER s.r.o.; Iveco Czech Republic, a.s.; Rieter Automotive CZ s.r.o. OEZ s.r.o. a A & T Construction, s.r.o..

V. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

V.1 Komentář k realizaci jednotlivých nástrojů APZ

Výdaje APZ dle jednotlivých nástrojů včetně závazků z minulého období (v tis. Kč)

Nástroj APZ	2009	2010
VPP	12 975	24 558
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	7 653	18 007
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání – SVČ	4 548	6 082
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	7 980	8 429
CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	150	340
příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM a CHPM – SVČ vytvořené pro OZP	26 210	25 788
rekvalifikace, poradenské aktivity	9 317	12 118
překlenovací příspěvek	0	0
příspěvek na dopravu zaměstnanců	21	0
příspěvek na zapracování	0	0
příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	0	0

cílené programy k podpoře zaměstnanosti § 120	0	0
programy tvorby nových pracovních míst	0	4
projekty ESF – OP RLZ	6 638	0
projekty ESF – OP RLZ – VPP	6 499	0
projekty ESF – OP RLZ – Vzdělávejte se!	4 343	0
projekty ESF – OP LZZ – Vzdělávejte se!	19 736	58 170
projekty ESF – OP LZZ – VPP	42 711	55 783
projekty ESF – OP LZZ – SÚPM	30 032	46 431
projekty ESF – OP LZZ – rekvalifikace a poradenství	2 813	16 315
projekty ESF – OP LZZ – RIP I., II. a III.	1 790	22 069
projekty ESF – OP LZZ - SeZam	0	9
převody do rezervních fondů ÚP	0	0
převody do fondů organizačních složek státu (OSS)	0	0
ostatní (semináře, expertízy apod.)	36	16
celkem	183 452	294 119

V.2 Rekvalifikace

Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců

Ukazatel	2009	2010
<i>rekvalifikace uchazečů o zaměstnání</i>		
počet uchazečů zařazených do rekvalifikací	1171	2097
z toho: ženy	735	1204
absolventi škol a mladiství	82	98
OZP	117	145
rekvalifikaci ukončilo celkem	1034	2122
z toho úspěšně	974	1887
počet uchazečů umístěných po rekvalifikaci	499	1294
<i>rekvalifikace zájemců o zaměstnání</i>		
počet zájemců zařazených do rekvalifikací	28	54
rekvalifikaci ukončilo celkem	28	56
z toho úspěšně	26	53
počet zájemců umístěných po rekvalifikaci	27	52
<i>rekvalifikace zaměstnanců</i>		
počet zaměstnavatelů	24	16
počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	92	54
rekvalifikaci ukončilo celkem	82	52
z toho úspěšně	82	52

V průběhu roku 2010 se rekvalifikací zúčastnilo a úspěšně ukončilo 1887 uchazečů, z nichž 68,6 % se po rekvalifikaci umístilo do pracovního procesu. Ženy tvořily 57,4 %, absolventi škol a mladiství 4,7 % a osoby se ZP 6,9 % ze všech uchazečů zapojených do rekvalifikace. Nejvíce uchazečů se rekvalifikovalo na obsluhu PC, ve svářečských kursech, účetnictví, pracovníce v sociálních službách, řidič VZV. Tato situace byla obdobná ve všech okresech kraje.

V.3 Zkušenosti s realizovanými projekty ESF

Pověřený Úřad práce v Pardubicích během roku 2010 realizoval již 5 regionálních individuálních projektů financovaných z 85 % z prostředků Evropského sociálního fondu (z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, Prioritní osy 2 Aktivní politiky trhu práce, Oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti) a z 15 % ze státního rozpočtu ČR, které připravil ÚP v Pardubicích ve spolupráci s úřady práce v kraji. Dále byla v září 2010 na MPSV ČR předložena k posouzení Žádost o finanční podporu na realizaci regionálního individuálního projektu pro cílovou skupinu uchazečů o zaměstnání: vyučení do 25 let věku, pod názvem „Zelená řemeslu!“.

Projekt „Osobní asistence a práce v oblasti sociální péče“ realizuje společnost MARLIN, s.r.o, centrum celoživotního vzdělávání z Uherského Hradiště, v celém Pardubickém kraji. Doba realizace je stanovena od 1. 7. 2009 do 30. 11. 2011. Projekt je určen celkem pro 100 uchazečů o zaměstnání s minimálně základním vzděláním, kteří mají vážný zájem a předpoklad sociálních služeb. Předpoklad a zájem pro práci v sociální oblasti je prověřen profesní bilanční diagnostikou, kterou podstoupí všichni účastníci projektu. V první fázi do projektu vstoupilo 52 uchazečů o zaměstnání, z nichž 42 úspěšně absolvovalo rekvalifikaci v oblasti sociální péče. Řada zaměstnavatelů získala příspěvek na skutečně vyplacené mzdové náklady, konkrétně se jednalo o 26 účastníků projektu, kteří byli zaměstnáni na dotovaných místech. Další 11 účastníků bylo zaměstnáno bez dotace, celkem tedy bylo zaměstnáno 37 účastníků. Do druhé fáze projektu vstoupilo 49 uchazečů, z nichž 48 úspěšně absolvovalo rekvalifikaci, prozatím bylo zaměstnáno 22 účastníků na dotovaném místě a 9 účastníků bez dotace.

Dodavatelem aktivit projektu “První pracovní zkušenost pro absolventy” je EUROCOM 2000, s.r.o., z Pardubic. Projekt je určen pro 130 absolventů škol, kteří díky projektu získají praxi u zaměstnavatele v oboru, ve kterém se vzdělali. Realizace projektu byla zahájena 16. 11. 2009 a bude ukončena 15. 3. 2011. Do projektu vstoupilo 141 absolventů z řad uchazečů o zaměstnání s nulovou či minimální praxí. Zúčastnili se aktivit projektu „Poradenský a motivační blok“, který úspěšně ukončili (pouze 1 účastník program nedokončil). V rámci projektu se podařilo umístit na dotovaná místa 76 účastníků projektu (v oboru), kteří získali tak potřebou praxi. Ti, kteří si našli zaměstnání sami, nebo se rozhodli pro práci mimo obor, ukončili účast v projektu. Nyní dobíhají praxe a dodavatel služeb hodnotí jejich přínos jak ze strany zaměstnavatele, tak ze strany účastníka projektu (zaměstnance). Obdrželi jsme informace, že některým účastníkům projektu byla pracovní smlouva prodloužena.

Dodavatelem aktivit projektu “Zvýšená podpora a pomoc uchazečům o zaměstnání v Pardubickém kraji” se stala firma MARLIN, s.r.o., z Uherského Hradiště. Projekt je určen pro 405 dlouhodobě nebo opakovaně evidovaných osob se základním vzděláním a je realizován od 1. 1. 2010 do 31. 3. 2012. Hlavním cílem projektu je poskytnout účastníkům takové aktivity, které zvýší jejich zaměstnatelnost. Realizace projektu probíhá ve 2 fázích. V první fázi do projektu vstoupilo 186 uchazečů o zaměstnání, z nich 178 úspěšně absolvovalo skupinový poradenský program a 61 účastníků úspěšně absolvovalo různé typy rekvalifikací. Celkem bylo v první fázi zaměstnáno 97 účastníků, z toho 35 na dotovaných místech. Jedná se tedy o 52 % úspěšnost. Do druhé fáze bude vybráno 219 uchazečů o zaměstnání, se kterými budou odborní pracovníci společnosti MARLIN, s.r.o. pracovat na zlepšení jejich šancí k získání a udržení trvalého zaměstnání.

Projekt „Šance pro Vás!“ realizuje MARLIN, s.r.o., centrum dalšího vzdělávání z Uherského Hradiště, v celém Pardubickém kraji od 1. 1. 2011 – 30. 4. 2012.

Projekt je určen pro celkem 200 osob z cílové skupiny uchazečů o zaměstnání pečující o dítě do 15 let věku, osoby zdravotně postižené a osoby vyžadující upravenou pracovní dobu bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání, národnost a délku evidence na ÚP.

Cílem projektu je zařadit osoby z cílové skupiny na pracovní místa s pružnou formou pracovní doby, s úpravou pracovišť a pracovních podmínek. Jedná se o podporu uchazečů o zaměstnání, jimž určitá omezení komplikují vstup nebo návrat na trh práce, neboť běžná nabídka pracovních míst nedostatečně akceptuje jejich možnosti. Záměrem projektu je vytvoření 144 dotovaných míst.

Vzhledem k tomu, že během roku 2010 probíhala pouze přípravná realizace projektu, nelze v této chvíli hodnotit dosažené výsledky.

V prosinci 2010 byla zahájena přípravná fáze projektu „Nová cesta pro Vás“. Cílem projektu je aktivně řešit problematiku cílové skupiny - uchazeči o zaměstnání ve věku do 25 let se základním vzděláním, kteří se nemohou z důvodu nízkého stupně vzdělání a absence pracovních zkušeností zařadit na běžný trh práce. Záměrem projektu je zejména umožnit účastníkům získat dovednosti a zkušenosti, které významně přispějí ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce nebo k návratu zpět do vzdělávacího procesu. Hlavní důraz bude kladen na individuální přístup k uchazeči zejména prostřednictvím intenzivního poradenství. Záměrem projektu je vytvoření 22 dotovaných míst. Jelikož není přípravná fáze ukončena, nelze v tuto chvíli hodnotit dosažené výsledky.

Za rok 2010 bylo na realizaci regionálních individuálních projektů vyplaceno 23 195 776 Kč.

V srpnu 2009 byla v okrese Pardubice zahájena 2. fáze realizace projektu „Vzdělávejte se!“, která skončila v prosinci 2010. Projekt byl určen zaměstnavatelům, kteří se v souvislosti s probíhající hospodářskou recesí nachází v obtížné ekonomické situaci a nejsou přechodně schopni svým zaměstnancům přidělovat práci v plném rozsahu, a kteří zároveň mají zájem těmto zaměstnancům v době jejich nucené nepřítomnosti na pracovišti prostřednictvím vzdělávacích aktivit rozšiřovat či prohlubovat kvalifikaci. Zaměstnavatelé mohli získat finanční prostředky na realizaci těchto vzdělávacích aktivit, dále na úplnou nebo částečnou úhradu mzdových nákladů nebo náhrad mezd těchto zaměstnanců po dobu jejich účasti na vzdělávání a rovněž na další náklady související s účastí zaměstnanců na vzdělávací aktivitě, tj. např. jízdné, stravné, ubytování.

Protože realizace projektu byla v roce 2010 ukončena, uvádíme souhrnné výsledky.

V 2. fázi projektu bylo přijato celkem 391 žádostí v celkovém objemu 53 050 078 Kč. Z toho bylo schváleno 185 žádostí v celkovém objemu 28 247 239 Kč. Vzdělávacích aktivit využilo 88 firem a zúčastnilo se jich 2556 zaměstnanců.

Za 2. fázi projektu bylo vyplaceno zaměstnavatelům 23 453 826 Kč, z toho mzdy 11 146 093 Kč, cestovné 164 012 Kč, vzdělávání 12 143 721 Kč.

Struktura vzdělávacích aktivit byla následující: odborná školení (36 %) – obrábění, obsluha CNC strojů, slévárenské a modelářské technologie, školení počítačových programů (29 %), jazykové kurzy (20 %), měkké dovednosti (15 %) – manažerské dovednosti, komunikační dovednosti, osobní kompetence, firemní kultura.

V průběhu roku 2010 bylo provedeno celkem 31 kontrol v místech realizace vzdělávacích aktivit, nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky. Celkem za 2. fázi projektu bylo provedeno 51 kontrol.

V.4 Opatření související s hospodářskou krizí

Okres Chrudim

Úřad práce povolil v roce 2010 celkem 8 zaměstnavatelům možnost vyplácení nižších náhrad mezd zaměstnancům podle § 209 zákoníku práce. V porovnání s rokem 2009, kdy se jednalo o 43 vydaných povolení, došlo k podstatnému snížení počtu žadatelů. Hlavními důvody žádostí byla nedostatečná zakázková náplň, zrušení investičních a stavebních akcí, snížení poptávky po službách. Rozhodnutí se týkalo celkem 280 zaměstnanců.

Zaměstnavatelé se snažili řešit nepříznivou situaci zkracováním pracovního týdne a pracovní doby, omezení výroby se převážně týkalo směnných provozů a práce byla zajištěna většinou na 4 až 5 pracovních dnů v týdnu. Tato opatření přispěla k zabránění ještě většího propouštění zaměstnanců.

Okres Ústí nad Orlicí

Prostřednictvím nástrojů APZ a dalších opatření se úřad práce zaměřoval i na podporu osob, které se staly uchazeči o zaměstnání z důvodu hromadných propouštění souvisejících s celosvětovou hospodářskou krizí, a na podporu zaměstnavatelů, kteří se ze stejného důvodu rovněž ocitají v mimořádně obtížných poměrech.

Vzhledem k situaci na trhu práce povoloval úřad práce zaměstnávání cizincům pouze v případech, kdy se jednalo o umístění uvolněných zahraničních pracovníků u jiného zaměstnavatele, a to za podmínky, že na zaměstnavatelem nahlášené volné pracovní místo nebyl vybrán vhodný uchazeč o zaměstnání z evidence úřadu práce.

Zaměstnavatelé, u kterých nepůsobí odborová organizace, mají, dle § 209 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, právo podat návrh, aby na základě předložených podkladů úřad práce rozhodl o tom, zda jsou dány důvody pro poskytování mzdy v nižší částce v případě, kdy zaměstnavatel nemůže přidělovat zaměstnanci práci v rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky po jím poskytovaných službách (částečná nezaměstnanost).

§ 209 – roky 2009 / 2010			
Počet podaných žádostí (včetně opakovaných)	Počet kladných rozhodnutí	Počet záporných rozhodnutí	Počet dotčených zaměstnanců (včetně opakovaných)
48 / 9	48 / 8	0 / 1	2143 / 320

Jak je patrné z výše uvedeného, došlo v roce 2010 oproti roku 2009 k několikanásobnému poklesu jak podaných návrhů v rámci § 209 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce tak i žádostí podaných v rámci realizace projektu *Vzdělávejte se!*, který rovněž patřil k opatřením souvisejícím s hospodářskou krizí.

VI. PROGNOZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ

VI.1 Předpokládaný vývoj trhu práce v kraji, včetně celorepublikových a místních faktorů, které ho ovlivňují

Na vývoj situace na trhu práce v Pardubickém kraji budou mít vliv v dalším období faktory:

- a) **celorepublikové** – poskytování úvěrů zaměstnavatelům od komerčních bank, vládní výdaje do dopravní infrastruktury, školství a zdravotnictví, domácí spotřeba (chuť obyvatel utrácet), růst HDP, oživení v eurozóně, protikrizová opatření vlády ČR

b) místní

okres Pardubice

- značná diverzifikace odvětví v regionu
- výrazný podíl průmyslu na vytvářeném HDP
- tradice v odvětví elektrotechniky, strojírenství, chemie,
- výhodná geografická poloha Pardubic a příznivý dopravní transfer
- rozvinutá síť škol
- sezónní zaměstnání v zemědělství, stavebnictví a službách
- aktivní politika zaměstnanosti úřadu práce
- růst počtu zakázek od tuzemských i zahraničních zákazníků

okres Chrudim

- vstup investorů do průmyslových zón v Chrudimi
- oživení a stabilizace situace ve strojírenství
- ukončení sezónních prací a pracovních poměrů na dobu určitou v závěru roku 2011

okres Svitavy

- rozvoj drobného a středního podnikání
- udržení stability větších průmyslových podniků
- zastavení neuvážené stagnace zemědělství
- průměrně až podprůměrně rozvinutá infrastruktura
- podprůměrná úroveň koupěschopnosti obyvatel

okres Ústí nad Orlicí

- poloha na významných evropských železničních magistrálách (mikroregiony Choceňsko, Ústeckoorlicko, Českotřebovsko)
- aktivní politika zaměstnanosti úřadu práce
- nejistý odhad vývoje situace na trhu práce

VI.2 Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti

Předpokládaný vývoj nezaměstnanosti v dalším období - Pardubický kraj

očekávaný stav k	mírnější varianta			pesimističtější varianta		
	počet evid. uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %	počet evid. uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %
30.6.2011	22380	21830	8,2	25550	24890	9,2
31.12.2011	24830	24180	9,0	28250	27700	10,3

VII. DOPORUČENÍ

Okres Ústí nad Orlicí

Zveřejňovat statistické údaje, které jsou agentury práce dle § 59 zákona č. 435/2000 Sb., o zaměstnanosti, povinny sdělovat MPSV.

V přehledu pokut (udělených firmě) dle nabytí právní moci zasílaném úřadům práce SÚIP uvádět důvod udělení pokuty.

V případě změn na Integrovaném portálu MPSV upozorňovat nejen na změnu stránky, ale i na konkrétní položku, které se změna týká.